

Stanko Majcen | Ženin

P o d o b e i z s v e t e g a p i s m a n o v e z a v e z e

Jezus in slepec

Jezus je delal majhne korake in tako sta mogla hoditi vstric. Mož poleg njega je drobil kakor dekletce, opiraje se ob palico v desni, s palico v levi spretno tipaje pred seboj. Še dosti hitro se mu je odmikala pot.

»Kam, urni mož?«

»He, he,« se je važno nasmihal starec, »če pojdeva v dvoje, ti bom že še povedal, če pa samo mimo greš, ti ni treba vedeti.«

Ustavil se je, dvignil glavo in s pobožno spodnjo čeljustjo nepremično zastrmel v nebo.

»Dobro se vozi sonce danes, natanko kakor treba.«

»Kako pa vidiš, če pravijo, da si slep?«

»Vedno je pred menoj, jaz pa za njim. Sonce, veš, ima dolgo roko. Pelje me — ali pa jaz njega, kaj vem.«

»Si kdaj videl?«

»Dolgo je tega, kar so se mi oči zaprle. Zdi se mi, kakor bi gledal iz zibelke: okno, dolga postelja pod njim, klop pri postelji, na tleh šara in nekdo brska po njej — menda mati. Če je res ali ni — kdo bi to razsodil po toliko letih! Potem sem nekoč videl drevo; dobro se spominjam, kakor zelena para je puhalo v nebo. In tudi to roko sem videl, pa že po drevesu ... potem pa nič več. Iztekla je svetloba.«

»Kako si živel brez luči?«

»I, saj je žena videla. Pa še kakšne oči je imela! Še meni so svetile, te njene oči. Sode sem delal, in če je bilo treba kje kljukniti, kje prikriviti, kje spehniti — mi je samo roko položila tja. Tako sem strugal, skobljal, meril — dà, tudi meril. Zmotila se je bila ženska nekoč za dve črti, pa sem koj popravil. Z roko sem otipal, da se je zmotila.«

Pod pekočim soncem sta hodila brez vsakršne sence. Žito še ni bilo tako visoko, da bi se bila mogla zakloniti zanj. Zlatozelena svetloba je migotala nad žitom in jemala oči. Slepcu je bil obraz ves zalit s to svetlobo, veder in pokojen. Segnil je z levo palico v zrak, kakor bi za čim tipal.

»Kmalu pride senca; drevo pride, v nogah čutim ...«

In res je kmalu prišla prva cedra z ogromnimi bradami mahu, ki so ji capasto visele z vej.

»Tu se morava ustaviti, pokazati ti moram ... Imam namreč sina, visokega in ravnega ko ta cedra, jedrovit človek! Izročil sem mu dom, ko se je oženil, skromno, pa čisto kolibico, kjer se je rodil in kjer sem jaz sodaril pol veka. In kaj je napravil iz te kolibice? Hišo, pravcato hišo za največje praznike, prijazno in svetlo in gosposko, da se ves kraj ogleduje v njej. Samo poglej!«

In zavihtel je obe palici in ju strmo pomeril v svet pod seboj, nekoliko na levo. »Tam, glej, tam je sinova domovina.«

Jezus je videl šest lačnih reber namesto strehe, štiri podprte stene namesto zidovja, iz oken in vrat je gledala zanikrnost in lenoba, tista prava, pristna, nezlagana ljudska zanikrnost in lenoba, ki jo lahko tipaš. Bila je, bila to »skromna, pa čista kolibica«. Kdo ve kdaj; zdaj še za kozé ni, če bi prihrumela huda ura...

»Ali to tam ob potoku?«

»Tik potoka, dà. Platane stojé v polkrogu.«

»Stojé.«

»Imenitno, kaj? — Saj lahko mimogrede stopiva tja, če se ti ljubi?«

»Ne, ne, kar ostaniva, kakor sva namerjena; tudi meni se mudi...«

Spustila sta se torej v dolino in vse je kazalo, da se bliža večji kraj.

»Čuješ?«

Slepec je obstal in nastavil vetru uho. »Zdi se mi, da prav njo čujem med glasovi... Njo pa bova videla od blizu, še govorila bova ž njo... s hčerjo...«

»Hčer tudi imaš?« se je zbal Jezus.

»Zakaj bi je ne imel? To bi se mi še manjkalo, da nje ne bi imel. Deset let je mlajša od sina, prav za podstarost jo je dal Bog. Žena je na njej umrla. In tako sem jo dvignil iz kopeli in jo poslej na srcu nosil... svojo malo Tamaro. Ko mi je zrasla do ramen, so bile njene roke gladke ko brušen kamen. Če si se dotaknil njenih usten, ti je bilo, kakor da si se dotaknil dveh mandljevih zrn. Čelo pa ponosno in visoko nad mehko vzbočenimi obrvmi. Če je hodila pred menoj, sem po valovanju zemlje čutil, kako se ji ziblje telo, kako se ji gibljejo udje v plemeniti tekmi... Poročila se je —«

»In zdaj —?«

»In zdaj je imenitna gospa. Sedi pri oknu, dékle pa se vrté po kuhinji, po shrambah, po hlevih... Kadar prideš truden mimo tistega okna, tistih vrat, kar ustavi se; dvorišče je pometeno, kljuka na vratih od težke medí je gladka ko led...«

In že sta stala pred tistim poslopjem. Bila je gostilnica, predmestna gostilnica s sobami za nočevanje, zakaj potreba po takih sobah je bila v tistem kraju velika. Tudi dekleta so se vrtela kjer bodi, bilo jih je pa za čuda mnogo za domačo potrebo. Jezusa je spreletelo, ko ga je slepec prijel za roko, da bi ga ustavil.

Deklina je stala na pragu, vesela brez razloga, kar takó, da po dolgem času zopet vidi starca namesto samih mladcev, ka-li? Veselo se je nasmejala, veselo je povabila:

»Pa še ti poglej k nam, ki v sebe gledaš, namesto v svet! Kar noter, vrata so široka...«

»Tamaro mi skliči, gospo Tamaro, hčerkico,« je prosil starec; bil je kakor otrok, ki nestrpnost prosi, pa si ne upa te nestrpnosti pokazati, da bi mu ne odbili:

»Gospa spi; zato smo me tu, da ti postrežemo. Deset nas je, kar izberi si jo...«

Pristopila je še druga in obe sta ga gledali z odkritosrčnim zanimanjem, z odkritosrčno veselostjo. Druga je bila mlajša, smejali pa sta se obe enako, živo in prazno...

»Ne bova je motila, če spi. Tak lepo jo pozdravita... in roko ji poljubita, svoji gospe, če sta je vredni...«

Deklini sta mahnili v pozdrav, se obe hkrati zavrteli na petah in njun skupni smeh, kakor krik ranjene orjaške ptice, je čudno odmeval po prostorih, ki je v njih bilo doma samo veselje in sama sreča.

Jezus je hitel dalje in slepec ga je komaj dohajal.

»Ko mine mesto — mnogo ga ni več — bom že zopet v sedlu. Nisem vaje ulicam in uličicam, vogalom in kotom; še palico bi bolelo, če bi morala kaj dalj štorljati med tem kamenjem.«

In tako sta kmalu bila zopet na zraku. Zadišalo je po deželi in obema je odleglo.

»Toda kam?« se je ustavil Jezus pri studentu sredi polja. Zahotelo se mu je po teh slepčevih postajah požirka bistre studenčnice, ki bi ž njo poplaknil vse, vse... Kar se mu je bilo grenkega nabralo v ustih. »Toda kam? Jaz namreč imam zdaj svojo pot...«

Slepec je otipal rob studenca, sédel in potegnil Jezusa za suknjo.

»Saj sem obljubil, da ti povem kam; in zdaj je tudi čas za to. Saj me že spremljaš cel vek. Tamkaj ob potu, malce stran, je hiša. V njej pričakujejo gostoljubni ljudje nocoj Jezusa Nazarenčana, tistega, ki mu je dano, da ozdravi vsakršno slabost in bolezen. Nikomur ne odreče, kdor ga prosi tako, kakor ga bom prosil jaz.«

»In česa ga boš prosil?«

»Da mi dá oči.«

»Tebi — oči?«

Jezus se je ves skrušen ozrl po pokrajini; žive duše ni bilo ne daleč ne blizu razen tega slepca.

»Prosil ga bom — vidiš, tako ga bom prosil, in dal mi jih bo.«

»Tudi jaz imam opravek v tisti hiši,« je vzdihnil Jezus, »kar je res, je res; pojdiva torej...«

In šla sta dalje, slepec ves živ in boder, deloma zato, ker je imel mehko poljsko pot pod nogami, deloma zato, ker se mu je zdaj res mudilo, Jezus pa počasi za njim. Premišljeval je in premišljeval...

»Mar si tudi ti s kakšno nadlogo namenjen k njemu, k Jezusu čudodelniku?«

Ko sta končno prispela, je slepec, zravnan in kar velik, oblastno poropotal s palico po vratih, Jezus pa je stal za njim tih in majhen, sam vase ugreznjen. Z rokami je tipal krog sebe, kakor da je slep.

Pot na Oljsko goro

Jezus je hitel, bled mož, daleč pred svojimi učenci, da čimprej doseže pristavo. Krošnje oljk so se pripogibale v blagem vetru, zamišljeno je žuborel cedronski potok. Jezus je lažno krvavel med prsti leve noge,